

მარცხიანი დასაწყისი

თბილისი. “ლოკომოტივის” სტადიონი. 12 აპრილი.

“დინამო” (თბილისი) – ცსკა 1:3 (0:2).

“დინამო”: გაგომიძე, ძოძუაშვილი, ჭელიძე, ხურცილავა, ხინჩაგაშვილი, გ. მაჩაიძე (წერეთელი), მ. მაჩაიძე, ასათიანი, გუცაევი, გ. ნოდია, ყიფიანი.

ცსკა: ასტაპოვსკი, უტკინი, კაპლიჩნი, ისტომინი, ბაბენკო, პლახუტკო, კოზლოვსკიხი, კოპეიკინი, ფედოტოვი, პაპაევი, სმირნოვი (შლაპაკი).

მსაჯი: ა. ივანოვი (ლენინგრადი).

16 წელია თბილისის დინამოელებს არ წაუგიათ ჩემპიონატის პირველი მატჩი, რომელიც, როგორც წესი, შინ აქვთ ხოლმე, საკუთარ მინდორზე. გუნდი, ჩვეულებრივ, წარმატებით იღებს სტარტს, დასაწყისში აგროვებს ქულებს, გარკვეულ მარაგს იქმნის.

ახლა გამონაკლისი მოხდა: XXXVI პირველობა მარცხით დავიწყეთ, თანაც ერთ–ერთ მთავარ კონკურენტთან – მოსკოვის არმიელთა გუნდთან.

ცსკა, საბჭოთა ფეხბურთის ავანგარდის წარმომადგენელი, ბოლო წლებში ძალიან არასტაბილურად თამაშობს. იგი 1970 წელს ჩემპიონი იყო, მომდევნო სეზონი კი XII ადგილით დაამთავრა. შემდგომ, 1972 წელს მეხუთე იყო, შარშან კი X ადგილამდე ჩამოქვეითდა. წლეულს არმიელებმა სსრ კავშირის თასის გათამაშებაში ნალჩიკის “სპარტაკთან” ძლივს გაიმარჯვეს ორი მატჩის ჯამში (0:0, 2:0), “დნეპრთან” კი მერვედფინალში დამარცხდნენ (0:1). ცსკა–ს ეს ახლანდელი “საპასპორტო” მონაცემები მოგვყავს არა იმიტომ, რომ თბილისის დინამოელებს დავაყვედროთ ასეთ მერყევ მეტოქესთან წაგება, პირიქით, თბილისში არმიელები ისე ძლიერად თამაშობდნენ, როგორც უწინ, წარმატებათა წლებში.

ჯერ ერთი, ბრწყინვალედ ითამაშა ასტაპოვსკიმ, რომელსაც მოსკოველთა გამარჯვებაში დიდი დამსახურება მიუძღვის. მან რამდენიმე თითქმის უიმედო ბურთი აიღო და მთელი მატჩის მანძილზე საქმის ცოდნით ხელმძღვანელობდა მცველთა თამაშს საჯარიმო მოედანზე.

ზუსტად, თითქმის უშეცდომოდ მოქმედებდა სტუმრების დაცვა. მაშინაც კი, როცა დინამოელები მთელი ძალით და ხანგრძლივად უტევდნენ, როცა ბურთი ასტაპოვსკის სიახლოვეს ტრიალებდა, მცველები არ დაბნეულან, არ დაუპარგავთ ტაქტიკური მთლიანობა და თბილისელთა თავდამსხმელები შეტევაზე მყოფ ნახევარმცველებთან ერთდ წამითაც არ დაუტოვებიათ იმ პოზიციაში, საიდანაც შეუფერხებლად შეიძლება კარში დარტყმა.

შუა მინდორი უდავოდ არმიელთა კონტროლის ქვეშ იყო. აქ მათ უკეთ ჰქონდათ მოწესრიგებული ურთიერთმოქმედება, უფრო რაციონალურად ჰყავდათ განლაგებული ძალები მეტოქის შეტევის მოსაგერიებლად, მათი გრძელი გადაცემები დროზე და ზუსტად აღწევდა თავდამსხმელებთან კონტრიერიმის წამოსაწყებად. მაშინაც კი, როცა ანგარიში გახდა 2:0 ცსკა–ს სასარგებლოდ, ნახევარდაცვას არ შეუცვლია ტაქტიკა და არ დაუხევია ღრმა დაცვაში.

აგრესიულად, ინდივიდუალური და კოლექტიური თამაშის ზომიერ შერწყმით ითამაშეს თავდამსხმელებმა. იმ 3 გოლის გარდა, რომლებიც “დინამოს” კარში გავიდა, კიდევ იყო ორი ბურთის გატანის რეალური შანსი და ეს შესაძლებლობანი არმიელთა თავდამსხმელებმა მოფიქრებული, გეგმიანი თამაშით შექმნეს.

ერთი სიტყვით, ცსკა ამ მატჩში საჭირო სიმაღლეზე იდგა.

თბილისის დინამოელებზე ამას ვერ ვიტყვით. მათ მატჩი წააგეს არა რაიმე შემთხვევითი, მოულოდნელი მიზეზით, არამედ კანონზომიერად, თვით მატჩის მსვლელობის შესაბამისად, ბევრი შეცდომის გამო. მარცხის მთავარ მიზეზად ისევ და ისევ ის მიგვაჩნია, რომ ჩვენი გუნდი უაღრესად დიდ დროს, ძალას და ენერჯიას ხარჯავს შუა მინდორში, ეს კი სრულიადაც არაა საჭირო და, თუ მოაქვს სარგებლობა, მხოლოდ მეტოქისთვის, რომელიც ამ დროის მანძილზე თავისუფლად ასწრებს დაცვის ორგანიზებას, ძალების გადაჯგუფებას. შუა მინდორში დაყოვნებული წამიც კი საშუალებას აძლევს დაცვაზე მყოფ გუნდს გადაკეტოს ყველა გზა კარისკენ, მოასწროს ხიფათის ლიკვიდირება.

შენიშვნები, რა თქმა უნდა, გვაქვს ცალკეულ მოთამაშეთა მიმართაც. ვერ გაამართლა იმედი ამ მატჩში მეკარე გაგოშიძემ, რომელიც დამნაშავეა პირველი და მესამე ბურთების გაშვებაში. ამ მატჩში ვამბობთ იმიტომ, რომ გაგოშიძემ კარგად ჩაატარა წლევანდელი საწვრთნელი შეხვედრები, შესანიშნავად ითამაშა ოდესაში, ახლა კი ვერ შეძლო თავისი მონაცემების გამოვლენა.

მაგრამ გაგოშიძე ახალგაზრდა მეკარეა და ეს ლაფსუსები შეიძლება ეპატიოს, აი, ის შეცდომები კი, რომლებიც მოსდიოდათ ჩვენს მცველებს, მაღალი კლასის ოსტატებს, გამოცდილ მებრძოლებს, არავითარ შემთხვევაში არ შეიძლება უყურადღებოდ დავტოვოთ. ოთხივე ჩვენი მცველი ნაჩქარევ გადაწყვეტილებას ღებულობდა, კარგავდა კონტაქტს ერთმანეთთანაც და მეკარესთანაც, უმისამართოდ იგერიებდა ბურთს და საქმე ზოგჯერ ელემენტარულ შეცდომამდე მიდიოდა. მეორე და მესამე გოლები იმის შედეგი იყო, რომ მცველებმა სრულიად გაუმართლებლად ჩააბარეს ბურთი მოწინააღმდეგეებს, კიდევ ორ–სამ მომენტში კი ბურთს გაგოშიძემ მიუსწრო, ან არმიელთა გადამწყვეტი დარტყმა არ გამოდგა ზუსტი.

ნახევარდაცვაში რიგიანად თამაშობდა მხოლოდ ასათიანი, რომლის მიმართ ბევრი პრეტენზია არა გვაქვს, მაგრამ მ. მაჩაიძე კი აშკარად ვერ იყო ფორმაში.

გ. მაჩაიძეს მაინცდამაინც არაფერი გაუფუჭებია, მაგრამ მისმა შეცვლამ წერეთლით, უდავოდ, საგრძნობლად გამოაცოცხლა დინამოელთა იერიშები. წერეთელი გამოსვლისთანავე აქტიურად ჩაერთო თამაშში და ზედიზედ შექმნა რამდენიმე სახიფათო მომენტი. ყიფიანთან ერთად მან გარკვეული დეზორგანიზაცია შეიტანა არმიელთა დაცვის რიგებში და, სათანადო მხარდაჭერა რომ ჰქონოდათ გუცაევისა და გ. ნოდის მხრივ, ანგარიში შეიძლება სხვა ყოფილიყო. გუცაევს პარტნიორები ხშირად ტოვებენ გადაცემათა გარეშე და ისიც ურიგდება ასეთ იზოლაციას, არ ცდილობს აქტიურ ბრძოლას თავისი ფლანგის ფარგლებს გარეთ.

ცალკე გვინდა ვთქვათ გ. ნოდის შესახებ. სადავო არაა, რომ ცენტრალურ თავდამსხმელს, გუნდის მთავარ ბომბარდირს, მეტი მოეთხოვება. ვთქვათ, გ. ნოდია არაა გამთამაშებელი მოთამაშე, კომბინაციების წამომწყები, მაგრამ მისი “სპეციალობა” ხომ შეტევის დამთავრება და გოლის გატანაა, ამ მატჩში კი ჩვენი ცენტრფორვადი ჩაიკეტა ცსკა–ს ტანმაღალ სტოპერებს შორის, ვერ მოუძებნა მათ გასაღები, არ იხსნებოდა დროზე და ბურთამდე უმთავრესად მაშინ აღწევდა, როცა იგი უკვე მოწინააღმდეგეს ჰქონდა.

არმიელებს დიდი სამსახური გაუწია მე–5 წუთზე ბაბენკოს მიერ გატანილმა გოლმა. ეს იყო მათი პირველი შეტევა, პირველი დარტყმა კარში და პირველი წარმატებაც. გუნდმა ირწმუნა თავისი ძალები, მაგრამ როცა 37–ე წუთზე კოპეიკინმა მოულოდნელი, უძლიერესი დარტყმით მეორედ აიძულა გაგოშიძე ბადიდან გამოეტანა ბურთი, ცსკა კიდევ უფრო მეტი დამაჯერებლობით ათამაშდა. უკვე 83–ე წუთზე ფედოტოვმა კიდევ ერთხელ აიღო დინამოელთა კარი და არმიელთა

გამარჯვება რეალობად აქცია. აღსანიშნავია, რომ მოსკოველთა სამივე გოლი შორიდან იქნა გატანილი. ერთადერთი საპასუხო ბურთი გაიტანა ყიფიანმა 84-ე წუთზე მოპირდაპირე კართან შექმნილი არეულობის შემდეგ.

დინამოელებს, მიუხედავად იმისა, რომ თავიანთ შესაძლებლობებზე სუსტად ითამაშეს, საკმაოდ ჰქონდათ მომენტები მდგომარეობის შესაცვლელად, მაგრამ ეს უკვე ჩვენი გუნდის სამწუხარო ტრადიციაა – ხელიდან გაუშვას საუკეთესო შესაძლებლობანი, საჩუქარი საჩუქარზე მიაართვას მეტოქეს.

პირველი მატჩის წაგება ძალიან დასანანიია, მაგრამ არა გვეგონია, რომ ეს ფაქტი გვამლევდეს საბოლოო პესიმისტური დასკვნების გამოტანის საბაბს. ცსკა-სთან დაშვებული შეცდომები უნდა გამოსწორდეს ახლავე, რათა გუნდმა სტარტზე დანაკარგი უახლოეს ტურებში ანაზღაუროს.

ბ. ქორქია.

14 აპრილი, 1974 წ.